

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 19 czerwca 2012 r.

DSO-1020-276/12
BM-I-071-167/12 13

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 20. 06. 12.
nr. 2971 podpis. Borusewicz

p.p. Rejcek
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 20. 06. 12.
nr. 5389 podpis. [signature]

Pan
Bogdan BORUSEWICZ
Marszałek Senatu RP

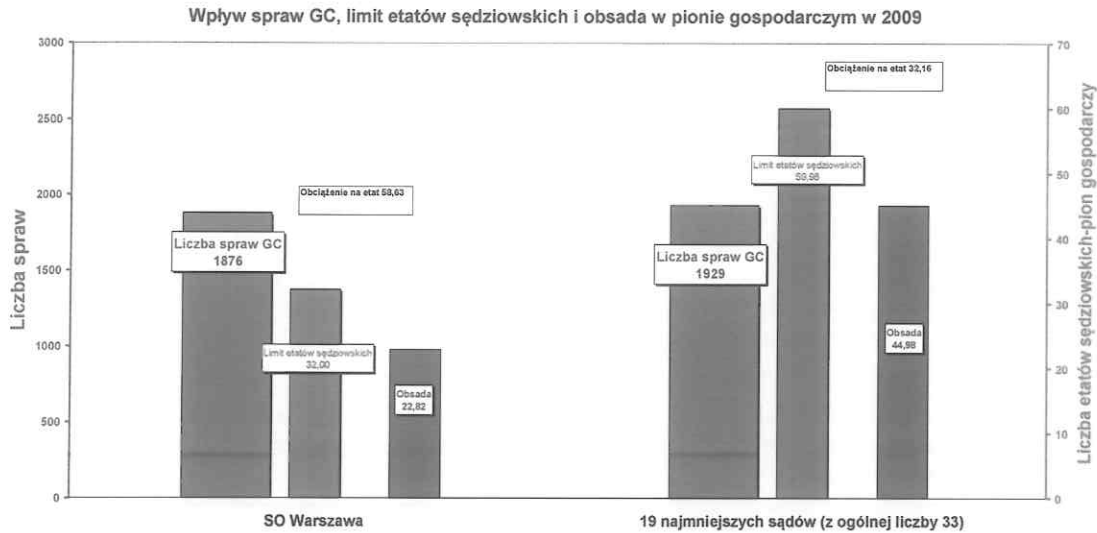
Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na pismo z dnia 08 lutego 2012 r. (BPS/043-05-142/12) w sprawie oświadczenia złożonego przez senatora Kazimierza Kleinę, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Pion gospodarczy (procesowy) w 2008 roku funkcjonował w 33 sądach okręgowych. Z końcem 2009 roku rozpoczęto działania związane z jego reorganizacją. Celem tych działań było utworzenie silniejszych etatowo jednostek sądownictwa gospodarczego z odpowiednim wielkościami wpływem spraw i obciążeniem, dla bardziej efektywnego wykorzystania kadry sędziowskiej orzekającej w tym pionie orzeczniczym.

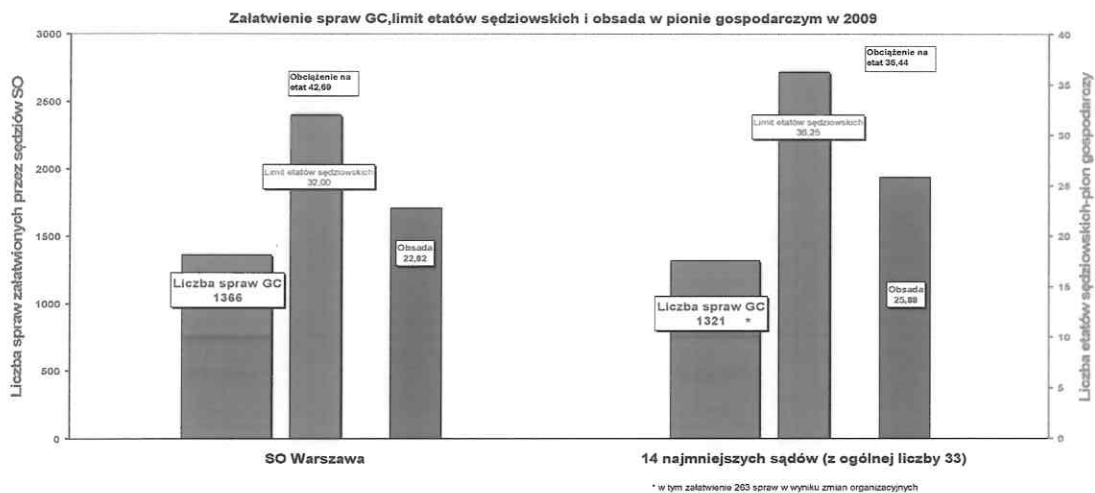
W rezultacie wspomnianych działań, z dniem z dniem 1 stycznia 2010 r. zniesiono wydziały gospodarcze w Sądach Okręgowych w: Elblągu, Gorzowie Wielkopolskim, Jeleniej Górze, Kaliszu, Krośnie, Radomiu, Słupsku, Tarnobrzegu i Tarnowie, a z dniem 1 lipca 2011 r. w Sądach Okręgowych w Bielsku-Białej, Świdnicy i Zielonej Górze.

W celu wyjaśnienia przyczyn i skutków reorganizacji wydziałów gospodarczych w sądach okręgowych warto przedstawić dane statystyczne obrazujące skalę wpływu spraw (procesowych gospodarczych) „GC” i etatyżacji poszczególnych sądów okręgowych przez wyżej wskazanymi zmianami (przed 1 stycznia 2010 r. – dane za 2009 rok) i po wprowadzeniu (dane za 2011 rok).

W sprawach „GC” wpływ spraw do sądu warszawskiego (1876 spraw), odpowiadał w 2009 roku wpływowi z 19 sądów okręgowych (na 33 sądy, w tym z sądem warszawskim) (łącznie 1929 spraw). Oznacza to, że do Sądu Okręgowego w Warszawie wpłynęło niemal tyle samo spraw, ile do ponad połowy pozostałych sądów, w sytuacji gdy w Sądzie tym orzekało 32 sędziów, a w ww. 19 sądach – 60 sędziów. Sąd Okręgowy w Warszawie zgromadził 35% pozostałości spraw „GC” w skali kraju, 44% pozostałości w sprawach ponad rocznych i 55% pozostałości w sprawach ponad 3 letnich (dane za 2009 rok). W Sądzie Okręgowym w Warszawie liczba spraw przypadła na 32 sędziów, podczas gdy w 19 sądach na 60 sędziów.

Poniżej zobrazowano skalę załatwień w pionie gospodarczym w 2009 roku

W sprawach „GC” załatwienie spraw przez sędziów sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Warszawie (1366 spraw), odpowiadało w 2009 roku załatwieniu z 14 (na 33 sądy) sądów okręgowych (łącznie 1321 spraw), czyli z połowy sądów okręgowych, w których

funkcjonowały wówczas wydziały gospodarcze. Warte podkreślenia jest to, iż w Sądzie Okręgowym w Warszawie liczba spraw została załatwiona przez 32 sędziów, podczas gdy załatwienia w 14 sądach dokonało 36,25 sędziów. Należy nadto podkreślić skalę załatwień w Sądzie Okręgowym w Warszawie przy przedstawionej wcześniej skali wpływu.

Przed wprowadzeniem omawianych zmian organizacyjnych, poziom etatyzacji pionu gospodarczego w skali kraju na przestrzeni ostatnich 4 lat w zasadzie nie uległ zmianie. Dowodzi to, iż mimo tak drastycznego spadku wpływu spraw „GC”, przy nierównoważącym tego spadku wzroście wpływu spraw „Ga”, nie doszło do obniżenia etatyzacji.

W 11 sądach okręgowych na 33, w których funkcjonowało sądownictwo gospodarcze, limit etatów w pionie gospodarczym nie przekraczał 3 sędziów, a w niektórych nieznacznie przekraczał jeden etat. Taki limit etatów (poniżej 3) nie pozwalał funkcjonować wydziałom gospodarczym, albowiem nie były one w stanie w ramach swojego pionu utworzyć składu przewidzianego do rozpoznawania spraw gospodarczych (skład odwoławczy).

W 2008 r. do zniesionych z dniem 1 stycznia 2009 r. wydziałów gospodarczych wpłynęła następująca liczba spraw „GC”: Elbląg – 69, Gorzów Wielkopolski – 78, Jelenia Góra – 50, Kalisz – 91, Krosno – 60, Radom – 59, Słupsk – 66, Tarnobrzeg – 52 i Tarnów – 31.

Powyższe oznacza, iż do sądów tych wpływało co najwyżej 6,6 sprawy „GC” miesięcznie. Najmniejszy wpływ dotyczył Sądu Okręgowego w Tarnowie, do którego wpływało 2,6 sprawy „GC” miesięcznie, co przy limicie prawie 2 sędziów oznacza 1,5 sprawy miesięcznie na sędziego. Odnotowania wymaga spadek wpływu spraw „GC” w wymienionych „przejmujących” sądach okręgowych, sięgający w 2008 r. od ok. 30% wpływ spraw z 2002 r. w Sądach Okręgowych w Krakowie i Łodzi do jedynie 19% w Sądzie Okręgowym w Rzeszowie.

Do zniesionych z dniem 1 lipca 2011 r. wydziałów gospodarczych wpłynęła następująca liczba spraw „GC”: w 2009 roku - Bielsko-Biała – 113, Świdnica – 121, Zielona Góra - 112 oraz w 2010 r. – Bielsko-Biała - 117, Świdnica – 111, Zielona Góra – 118. Największy wpływ spraw „GC” w 2010 roku odnotowany został w Sądzie Okręgowym w Warszawie i wynosił 1883 sprawy.

W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości, biorąc pod uwagę etatyzację, obciążenie sędziów i konieczność racjonalnego wykorzystania kadry orzeczniczej i administracyjnej, brak było uzasadnienia dla utrzymywania wydziałów gospodarczych w wymienionych na wstępie sądach gospodarczych. Sytuacja, gdy do sądu okręgowego z całego obszaru jego

właściwości wpływa kilkadziesiąt spraw „GC”, a więc po kilka na miesiąc, oznacza brak potrzeby utrzymywania struktury organizacyjnej dla takiej liczby spraw.

Dokonane zmiany w zakresie sądownictwa gospodarczego miały przede wszystkim na celu uporządkowanie jego dotychczasowej struktury. Likwidacji uległy wydziały gospodarcze, których istnienie nie było uzasadnione ze względu na niewielką liczbę wpływających spraw, znacznie odbiegającą od średniej krajowej. Ponadto zniesione wydziały gospodarcze charakteryzowały się wadliwym poziomem etatyzacji. Limit etatów orzeczniczych w pionie gospodarczym w ośmiu z dziesięciu zniesionych wydziałów wynosił poniżej 3 sędziów.

Niezależnie od powyższego warto również wskazać, iż w jednym z dwóch sądów okręgowych wskazanych w wystąpieniu Pana Senatora z rocznego (dane za 2009 rok) załatwienia 65 spraw „GC” po odliczeniu załatwień sprawy związanych z zakreśleniem sprawy w repertorium w wyniku:

- zwrotów pozwu;
- przekazania spraw do innych jednostek na podstawie art. 200 § 1 k.p.c.;
- zakreślenia na podstawie art. 486 k.p.c.;
- zakreślenia na podstawie art. 498 §2 k.p.c.;
- zmian organizacyjnych związanych z utworzeniem wydziału(ów);
- zmian organizacyjnych związanych z utworzeniem sądu(ów);
- połączenia do łącznego rozpoznania na podstawie art. 219 k.p.c.;
- przekazania spraw do innego trybu na podstawie art. 201 § 1 i 2 k.p.c.;
- zakreślenia na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.;
- zakreślenia na podstawie art. 174 §1 pkt 4 k.p.c.

pozostało jedynie 26 spraw z tzw. kategorii „GC zasadnicze” z czego **jedynie 3 w ciągu całego roku** zostały załatwione przez 2 sędziów sądu okręgowego, którzy załatwili również 41 spraw „Ga”.

Zgodnie z założeniem omawianych zmian organizacyjnych, nastąpiło bardziej racjonalne wykorzystanie kadry orzeczniczej, o czym świadczą poniższe przykłady.

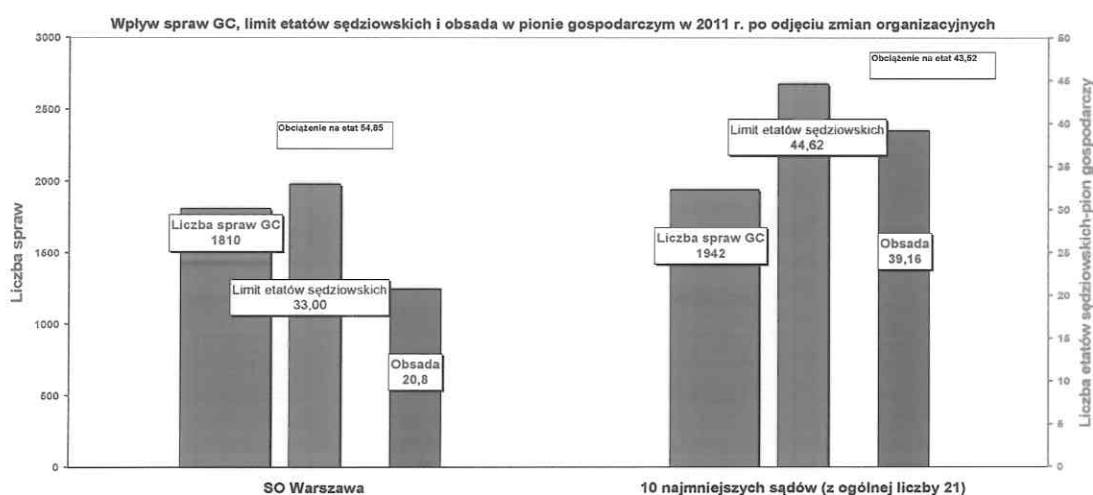
Sąd Okręgowy w Legnicy, który przejął sprawy gospodarcze z dwóch wydziałów z Sądów Okręgowych w Jeleniej Górze (limit etatów sędziowskich w pionie gospodarczym wynosił 2,8) oraz w Świdnicy (limit etatów sędziowskich w pionie gospodarczym wynosił 5). Przed wprowadzeniem zmian w pionie gospodarczym w Sądzie Okręgowym w Legnicy orzekało 4 sędziów, których obciążenie pracą w sprawach „GC” (9,5 spraw na sędziego) znacznie odbiegało poniżej średniego obciążenia w kraju (23,60 średnie). W związku z

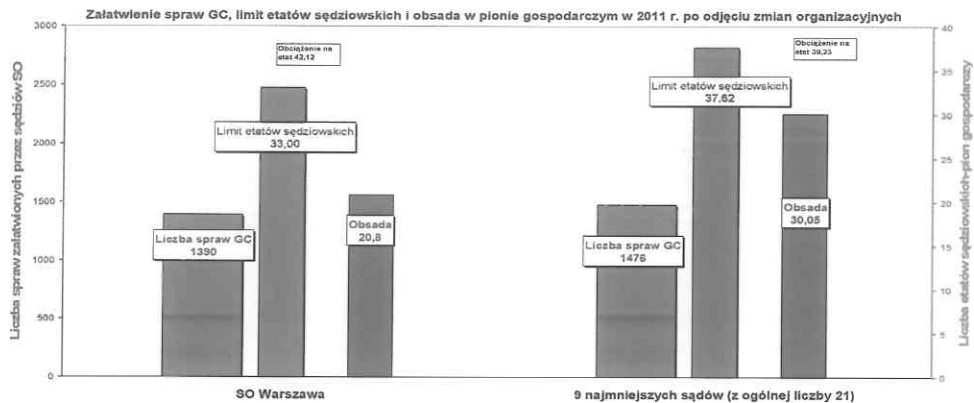
wprowadzeniem zmian liczba sędziów zwiększyła się do 7 (przy 11,8 poprzednio w trzech sadach), a obciążenie sędziów na koniec 2011 roku nie przekracza średniego obciążenia w kraju.

W Sądzie Okręgowym w Rzeszowie, który również przejął sprawy gospodarcze z dwóch wydziałów z Sądów Okręgowych w Krośnie (limit etatów sędziowskich w pionie gospodarczym wynosił 2,3) oraz w Tarnobrzegu (limit etatów sędziowskich w pionie gospodarczym wynosił 1,4), liczba sędziów orzekających w pionie gospodarczym zmniejszyła się o 1 etat. Mimo zwiększenia zadań obciążenie sędziów sprawami „GC” na koniec 2011 roku (21,43 spraw na sędziego) nadal pozostaje na poziomie niższym niż średnie obciążenia w kraju (38,32 średnia).

W Sądzie Okręgowym w Gdańsku, który również przejął sprawy gospodarcze z dwóch wydziałów z Sądów Okręgowych w Elblągu (limit etatów sędziowskich w pionie gospodarczym wynosił 2) oraz w Słupsku (limit etatów sędziowskich w pionie gospodarczym wynosił 1,48), liczba sędziów orzekających w pionie gospodarczym pozostaje na tym samym poziomie. Mimo zwiększenia zadań obciążenie sędziów sprawami „GC” na koniec 2011 roku (31,13 spraw na sędziego) pozostaje na poziomie średniego obciążenia w kraju (38,32 średnia), a nawet jest minimalnie mniejsze. Podobny poziom obciążenia pracą występował przed wprowadzeniem zmian organizacyjnych.

Po dokonanych zmianach organizacyjnych tak w latach 2010-2011 sytuacja sądownictwa gospodarczego uległa poprawie, co ilustruje poniższy wykres (poniższe dane za 2011 rok).

Na koniec należy podnieść, że decyzja o zniesieniu niektórych wydziałów gospodarczych była podyktowana stale spadającym wpływem spraw gospodarczych do sądów okręgowych na przestrzeni lat 2002-2011. Wpływ spraw „GC” w poszczególnych latach wynosił: w 2002 roku – 25.839, w 2003 roku - 25.504, w 2004 roku – 22.100, w 2005 roku - 12.572, w 2006 roku - 8.568, w 2007 roku – 7.717, w 2008 roku - 7.932, w 2009 roku – 9.328, w 2010 roku – 9.607 (w tym 324 w wyniku zmian organizacyjnych) oraz w 2011 roku - 9.972 (w tym 167 w wyniku zmian organizacyjnych).

Z pozucia miemu
 z upoważnienia
 MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Grzegorz Wałęjko
 PODSEKRETARZ STANU